

Nota van B&W

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Dhr. R. Corzilius
Telefoon 5114304
E-mail: rcorzilius@haarlem.nl
PD/SZW Reg.nr.
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 17 april 2007

Onderwerp

Wijziging periodieke rechtmatigheidcontrole WWB

Bestuurlijke context

De afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid geeft een andere invulling aan de periodieke controle van de rechtmatigheid van uitkeringen die worden verstrekt in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB). Door een grote groep klanten met een WWB uitkering niet langer te verplichten iedere maand een inlichtingenformulier in te vullen en terug te sturen ontstaat bij de burger administratieve lastenverlichting. De wijziging stelt de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid in staat om de beschikbare capaciteit efficiënter in te zetten.

Commissieparagraaf: in het kader van de actieve informatieplicht zenden wij de nota ter informatie aan de commissie Samenleving

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met het wijzigen van de periodieke rechtmatigheidcontrole van de WWB.
2. Besluit gaat in met ingang van de maand april 2007
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
5. De commissie Samenleving ontvangt het besluit van het college ter informatie

Nota

Wijziging periodieke rechtmatigheidcontrole

1. Inleiding

In de Wet Werk en Bijstand (WWB) hebben gemeenten aanzienlijk meer beleidsvrijheid gekregen, zowel voor wat betreft de inhoud als de wijze van uitvoering. De landelijke voorschriften omtrent de periodieke vaststelling of iemand (nog steeds) recht heeft op bijstand (de rechtmatigheidstoets) zijn met de inwerkingtreding van de WWB vervallen.

Gemeenten kunnen ook voor een andere, in bepaalde gevallen, meer efficiënte werkwijze kiezen voor de periodieke vaststelling van de rechtmatigheid van de bijstand.

In de Haarlemse situatie leveren de bijstandsgerechtigden momenteel maandelijks een inkomstenverklaring bij de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid in. Daarop moet men aangeven of er wijzigingen zijn opgetreden in hun persoonlijke situatie en wat eventueel in die maand de inkomsten zijn geweest. Voor klanten zonder inkomsten, waarbij weinig veranderingen optreden, levert dit maandelijks ritueel weinig op: steeds weer vraagt de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar dezelfde gegevens. Zowel voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid als voor de klant is dat een omslachtige, grotendeels overbodige werkwijze. Het gaat er immers alleen maar om om te checken of er veranderingen zijn opgetreden in de reeds bekende gegevens.

Bovendien is deze manier van standaardcontrole niet toegesneden op de individuele situaties van de klant. Voor de klant die te goeder trouw is, is deze methode niet klantvriendelijk, terwijl voor de klant die wil frauderen een maandelijks in te leveren verklaring geen beletsel is om af te zien van fraude (zoals bijvoorbeeld het niet opgeven van inkomsten of van gewijzigde omstandigheden).

Wij hebben besloten om met ingang van de maand april 2007 de maandelijkse inkomstenverklaring af te schaffen voor een groot deel van het bestand.

2. Efficiëntere en effectievere rechtmatigheidcontrole

De beoogde efficiency zit in het gericht inzetten van de capaciteit en met bewuste keuzes om een betere balans te vinden tussen doelmatigheid en rechtmatigheid. Door op een andere insteek meer aandacht te besteden aan de klanten van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt zowel de uitstroom bevorderd als de aandacht voor zorg voor degenen die deze zorg nodig hebben. Onze inschatting is dat toename van het aantal contactmomenten met de klant in het kader van re-integratie ook een positief effect heeft ten aanzien van de rechtmatigheid.

In de nieuwe opzet worden dus de gebruikelijke inkomstenverklaring voor een groot deel van het bestand afgeschaft.

- Dit verhoogt het gemak voor de klant, want er worden organisatorische drempels opgeheven die hij als onnodig ervaart. Klanten die al jarenlang geen inkomsten meer hebben en waarbij ook geen inkomsten meer te verwachten zijn, hoeven niet meer iedere maand opnieuw een inkomstenverklaring in te leveren. Dat voorkomt onnodige maandelijkse rituelen en het lastig vallen van cliënten met onnodige verplichtingen en bureaucratie. De nieuwe en eenvoudiger procedure zal de medewerking van de klant verbeteren en naar verwachting diens bereidheid vergroten om de regels na te leven.
- Voor de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid is het voordeel van de nieuwe werkwijze dat er veel minder onnodige energie wordt gestoken in de gevallen van ‘geen bijzonderheden’. Zo kan men zich focussen op die gevallen waarin daadwerkelijk iets aan de hand is.

3. Een andere wijze van controle: minder regels, meer maatwerk

De gedachte hierachter is dat de medewerking van de klant zal verbeteren (hij is af van het steeds weer aandragen van dezelfde gegevens) en hij daardoor meer bereid zal zijn om de regels na te leven.

Wij voeren in Haarlem een andere wijze van controle in:

- Alle klanten krijgen iedere maand een inlichtingenformulier. Op dit formulier staan vragen die relevant zijn voor het controleren van de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking. Van de klant wordt gevraagd de vragen door te lezen en het formulier slechts ondertekend terug te sturen indien er sprake is van gewijzigde omstandigheden. Zo hoeft de klant niet langer allerlei gegevens in te vullen die bij Sociale Zaken en Werkgelegenheid reeds bekend zijn. De klant vult het formulier alleen in als er inderdaad iets in zijn situatie verandert. Dat klinkt eenvoudig, maar er kunnen zich nogal wat veranderingen voordoen die de cliënt moet doorgeven. Een verhuizing, gaan samenwonen, een nieuwe bankrekening – het is maar een greep uit de vele mogelijkheden.
- Klanten met wisselende inkomsten of met maandelijks gelijkblijvende inkomsten uit of in verband met werk ontvangen maandelijks een inlichtingenformulier met de verplichting dit formulier in te vullen en terug te sturen. Deze groep klanten moet in dit formulier in ieder geval de hoogte van de inkomsten invullen.
- Klanten met maandelijks gelijkblijvende inkomsten uitsluitend uit pensioen en/of Aow ontvangen 2 keer per jaar (januari en juli) een inlichtingenformulier. Deze groep klanten moet in dit overzicht de hoogte van de inkomsten invullen en heeft de plicht het formulier in te leveren.

4. Te laat of onjuist ingeleverd?

De termijn voor het doorgeven van wijzigingen is van groot belang. Als er ook maar iets wijzigt in de situatie van de klant, is deze verplicht dit binnen één week na ontvangst van inlichtingenformulier bij de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid te melden. Als de klant het formulier onjuist invult, of niet op tijd inlevert, kan de gemeente een maatregel opleggen. Levert de klant het formulier helemaal niet in, dan kan dit leiden tot het opschorten van het recht op bijstand, of zelfs tot het beëindigen van de uitkering. Uiteraard is het belangrijk om de klanten te wijzen op deze gevolgen.

5. Overgangperiode

De nieuwe werkwijze is een eerste stap naar een verdergaande wijziging van de periodieke rechtmatigheidscontrole. Op termijn zal onder invloed van de invoering van het Digitaal Klantendossier en de Wet eenmalige uitvraag de werkwijze opnieuw worden aangepast.